

Møteinnkalling fagpolitisk utvalg

Til: Fagpolitisk utvalg for næring og kompetanse
Kopi: Administrativ gruppe for næring og kompetanse
Tidspunkt: 11. september kl. 10:00-12:00. Møtet avholdes i Teams

04/20 Godkjenning av protokoll	2
Sekretariatets innstilling	2
Saksredegjørelse	2
Vedlegg	2
05/20 Valg av nestleder	3
Sekretariatets innstilling	3
Saksredegjørelse	3
Vedlegg	3
06/20 Orienteringer	4
Sekretariatets innstilling	4
Saksredegjørelse	4
Vedlegg	4
06/20 Ny strategi for Østlandssamarbeidet	5
Sekretariatets innstilling	5
Saksredegjørelse	5
Vedlegg	7
07/20 Handlingsplan	8
Sekretariatets innstilling	8
Saksredegjørelse	8
Vedlegg	9
08/20 Deltakelse i budsjettøring	10
Sekretariatets innstilling	10
Saksredegjørelse	10
Vedlegg	10
09/20 Møtekalender	11
Sekretariatets innstilling	11
Saksredegjørelse	11
Vedlegg	11

04/20 Godkjenning av protokoll

Sekretariatets innstilling

Fagpolitisk utvalg godkjenner protokollen fra møtet 8. juni 2020.

Saksredegjørelse

Sekretariatet sendte ut vedlagt utkast til protokoll den 8. juni. Det har ikke kommet inn noen merknader til protokollutkastet.

Vedlegg

Vedlegg 1: Utkast til protokoll fra møtet 8. juni.

05/20 Valg av nestleder

Sekretariatets innstilling

Fagpolitisk utvalg velger ... til nestleder for perioden 2020-2023.

Saksredegjørelse

I henhold til samarbeidsavtalen og felles mandat for fagpolitisk utvalg konstituerer utvalget seg selv og velger leder og nestleder.

Under konstitueringen av fagpolitisk utvalg i sak 01/20 på møtet 8. juni ble Victoria Marie Evensen (Oslo) valgt til leder, mens valget av nestleder ble utsatt til neste møte. Det var enighet i utvalget om å ha en politisk dialog i forkant av møtet i fraværet av en sentral valgkomité.

Vedlegg

Vedlegg 1: Samarbeidsavtale

Vedlegg 2: Felles mandat for fagpolitiske utvalg

06/20 Orienteringer

Sekretariatets innstilling

Fagpolitisk utvalg tar informasjonen til orientering.

Saksredegjørelse

Utover behandling av konkrete saker skal Østlandssamarbeidet også være en arena for erfaringsutveksling og læring. Derfor har møtene ofte et orienteringspunkt før de større substansielle sakene behandles. Dette gir anledning til å løfte opp saker fylkeskommunene arbeider med, be om innspill og stille spørsmål.

Vi ber om at hver fylkeskommunene forbereder å gi en orientering om pågående arbeid og status i viktige saker innenfor både nærings- og kompetansepolitikken. Dette kan inkludere arbeidet med regional planstrategi. Orienteringene kan gjerne være på inntil 10 minutter per fylkeskommune.

Sekretariatet vil orientere om aktuelle saker, herunder oppfølgingen av arbeidet med å revidere felles fagskolestrategi.

Vedlegg

Ingen vedlegg

07/20 Ny strategi for Østlandssamarbeidet

Sekretariatets innstilling

1. Fagpolitisk utvalg tar informasjonen om strategiprosessen til orientering.
2. Utvalget ber sekretariatet innarbeide utvalgets innspill i arbeidet med å forberede et strategiutkast til behandling i representantskapet.

Saksredegjørelse

Representantskapet har igangsatt en prosess for å utarbeide en ny strategi for landsdelssamarbeidet (se prosessplan i vedlegg 1). Et førsteutkast vil forelegges representantskapet i november, på bakgrunn av dialogmøtene med fylkeskommunene og innspill fra samarbeidets øvrige politiske og administrative organer.

Nedenfor følger tre temaer fagpolitisk utvalg kan drøfte og komme med kommentarer til:

- Strategimodell
- Strategiske hovedutfordringer for fylkeskommunene fremover
- Østlandssamarbeidets rolle

Rapport om næring og kompetanse

Sekretariatet har tidligere produsert en rapport om næring og kompetanse som oversendes utvalget som et separat vedlegg. Rapporten oppsummerer kort relevante NOUer, stortingsmeldinger og rapporter med et nasjonalt perspektiv, samt fylkeskommunenes kunnskapsgrunnlag og tidligere arbeid i Østlandssamarbeidet, herunder forprosjektet om smart spesialisering. Rapporten kan leses som et faglig tilleggsgrunnlag til utvalgets saksbehandling.

Strategimodeller

I utgangspunktet har representantskapet sluttet seg til at Østlandssamarbeidet bør ha en fireårig strategi som vedtas omtrent et år etter valget. Dette gir både kontinuitet og lar nye politikere tid til å sette sitt preg på samarbeidets arbeid. Samtidig kan prosessen gå parallelt med arbeidet i fylkeskommunene med regional planstrategi. På grunn av arbeidet med regionreformen er prosessen noe forsinket denne gangen.

Etter dialogmøter med fylkeskommunene og gjennomlesing av kunnskapsgrunnlag og forslag til regionale planstrategier, ser sekretariatet det som aktuelt å tenke mer langsiktig og overordnet i arbeidet med ny strategi. Derfor beskriver vi to alternative modeller nedenfor:

- **Modell A: fireårig strategi:** En mer konvensjonell strategimodell for et samarbeid som Østlandssamarbeidet. Det vedtas en strategi for perioden 2021-2024 med strategiske føringer for de konkrete innsatsområdene i strategiperioden, ventelig knyttet opp til de politiske organene som er etablert innen samferdsel, nærings- og kompetansepolitikk og europapolitikk. Etter neste valg vil det nye representantskapet gjennomføre en ny strategiprosess. Strategien vil følges opp gjennom årlige handlingsplaner som vedtas av representantskapet etter innspill fra de ulike fagområdene.
- **Model B: 2030-strategi:** Sekretariatet har inntrykk av fylkeskommunene generelt ønsker en forenklet plan- og strategihverdag, med færre styringsdokumenter. I tillegg legges bærekraftsmålene, med en 2030-tidsramme, i stor grad til grunn for fylkeskommunens

arbeid. Derfor kan det være aktuelt å utarbeide en mer overordnet og enklere strategi som peker ut de store utfordringene for fylkeskommunene på Østlandet frem mot 2030. I stedet for en ny, omfattende strategiprosess hvert fjerde år vil 2030-strategien kunne rulleres etter behov etter valg. Konkrete prioriteringer blir i større grad iverksatt ved eventuelle endringer i den politiske strukturen og gjennom handlingsplanene. I tillegg kan det vurderes underveis om det skal utarbeides egne strategier innenfor et politisk fagområde for valgperiodene, eller mer tematisk avgrensede strategier (felles fagskolestrategi er et eksempel).

Strategiske hovedutfordringer for Østlandet

For å gi innspill til innholdet i ny strategi kan utvalget drøfte hva som er de store felles utfordringene for fylkeskommunene på Østlandet. Dette bør være utfordringer hvor det gir mening å tenke i en større regional kontekst enn fylkeskommunene individuelt.

En annen grunnforutsetning for både strategi og handlingsplan bør være at Østlandssamarbeidet ikke skal duplisere arbeid på andre samarbeidsarenaer, f.eks. KS nasjonalt, men fremme samspill og synergi.

For å gi et grunnlag for diskusjonene om strategiske hovedutfordringer har sekretariatet laget en kort samleoversikt over relevante hovedpunkter fra de regionale planstrategiene og kunnskapsgrunnlagene. Det er et gjennomgående trekk at bærekraftsmålene legges til grunn for fylkeskommunenes virksomhet.

- Verdiskapning gjennom grønn omstilling (også en overordnet ambisjon for EU gjennom Green Deal).
- Bærekraftig produksjon og forbruk, sirkulærøkonomi.
- Næringsliv med internasjonal konkurransekraft.
- FoU, innovasjon og samspillet mellom næring og kunnskapsmiljøer.
- Kompetanse for næringslivet: varierende kompetansekrav og udekkede kompetansebehov i arbeidsmarkedet.
- Inkludering og like muligheter, kamp mot utenforskap og ulikhet.
- Sysselsetting og økt deltakelse i et anstendig arbeidsliv.
- Gjennomføring i videregående opplæring og livslang læring med etter- og videreutdanning, karriereveiledning osv.

Østlandssamarbeidets rolle

Uavhengig av strategimodell mener sekretariatet det er hensiktsmessig at strategiprosessen bidrar til en felles forståelse av Østlandssamarbeidets rolle. Nedenfor følger et enkelt førsteutkast til rollebeskrivelse fra sekretariatet.

Østlandssamarbeidet er et felles verktøy for de fire fylkeskommunene på Østlandet. Aktivitetene fylkeskommunene iverksetter gjennom Østlandssamarbeidet baserer seg på felles behov og ønsker. Samarbeidet bygger på konsensus og aktivitetene forankres i de fire fylkeskommunene, men det frivillig for fylkeskommunene å delta i de enkelte aktiviteter.

Samarbeidsaktivitetene kan fordeles i tre hovedkategorier:

- **Nettverk:** Østlandssamarbeidet er (1) et politisk og (2) et administrativt nettverkssamarbeid hvor fylkeskommunene drøfter saker av felles interesse og utveksle

informasjon og erfaringer. Samarbeidet koordinerer også felles deltakelse i europeiske nettverk og programmer.

- **Interessepolitikk:** Fylkeskommunene samarbeider interessepolitisk gjennom Østlandssamarbeidet for å bidra til at beslutninger som tas på nasjonalt og overnasjonalt nivå skal være i tråd med de fire fylkeskommunenes felles interesser.
- **Prosjekt:** Fylkeskommunene iverksetter felles prosjekter gjennom Østlandssamarbeidet og samarbeider om å mobilisere aktører i fylkene på Østlandet til deltakelse i relevante prosjekter og programmer.

Aktivitetene som iverksettes og gjennomføres i Østlandssamarbeidet skal gi merverdi for fylkeskommunene på flere måter:

- **Felles stemme:** Fylkeskommunene får større gjennomslag ved å stå sammen i det interessepolitiske arbeidet nasjonalt. Nettverkssamarbeidet med andre europeiske regioner skaper allianser for det interessepolitiske arbeidet på overnasjonalt nivå.
- **Ressursbesparende:** Felles aktiviteter, arbeidsdeling og koordinering kan være ressursbesparende for fylkeskommunene, både gjennom samarbeidsprosjekter og koordinert deltakelse på ulike arenaer.
- **Læringsarena:** Østlandssamarbeidet er en læringsarena hvor fylkeskommunene kan utveksle informasjon og erfaringer for å hjelpe hverandre til å løse oppgaver på en bedre måte.

Saken er forberedt på bakgrunn av innspill fra administrativ gruppe i møte 20. august og dialog med utvalgsleder.

Vedlegg

Vedlegg 1: Prosessplan

Vedlegg 2: Rapport om næring og kompetanse (separat vedlegg)

08/20 Handlingsplan

Sekretariatets innstilling

Fagpolitisk utvalg ber sekretariatet innarbeide utvalgets innspill i forslaget til handlingsplan som forelegges representantskapet.

Saksredegjørelse

Saken om handlingsplan bør ses i forlengelsen av diskusjonen om strategiske hovedutfordringer i sak 06/20 om ny strategi. Hensikten med saken er at fagpolitisk utvalg skal kunne fremme innspill til aktuelle innsatsområder for handlingsplanen i 2021. Innspillene fra utvalget vil legges til grunn når sekretariatet utarbeider et forslag til handlingsplan til behandling i representantskapet 6. november.

Dere kan finne [handlingsplanen for 2020](#) på Østlandssamarbeidets nettsider. Sekretariatet vil understreke at handlingsplanen for 2021 ventelig ender opp med et annet format, og at detaljeringsgraden avhenger av innspillene fra utvalget.

Et vurderingsspørsmål er hvor mange innsatsområder utvalget ønsker at skal inkluderes i handlingsplanen for 2021, og på hvilket ambisjonsnivå. Det er mulighet for både større og visjonære innsatsområder som skal følges opp over tid, og mer konkrete og lavhengende frukter som kan produsere resultater hurtigere. Gitt at arbeidet på fagområdet er i en oppstartsprosess vil det også kunne gjøres tilpasninger og endringer underveis.

Generelt kan fagpolitisk utvalg vurdere:

- Hvilke innsatsområder vil være interessante med hensyn til erfaringsutveksling, koordinering mellom fylkeskommunene og faglig innhold i møtene til utvalget (og de administrative gruppene)?
- Hvilke innsatsområder gir best grunnlag for felles interessepolitisk arbeid?
- Hvilke innsatsområder er mest interessante med hensyn til å iverksette samarbeidsprosjekter (felles strategier, pilotprosjekter eller arrangementer)?
- Hvilke innsatsområder kan være mest interessante for felles deltakelse i internasjonale nettverk og prosjekter?

Utvalgets ambisjonsnivå vil påvirke hvor store administrative ressurser fylkeskommunene må dedikere til samarbeidet. Leder for administrativ gruppe og sekretariatet har planlagt å kalle inn til et møte i den administrative gruppen for å følge opp innspillene. Gruppen skal bl.a. vurdere å opprette ad hoc administrative faggrupper for å operasjonalisere innspillene videre i samarbeid med sekretariatet.

Innenfor Østlandssamarbeidets rammebudsjett er det ikke mulig å iverksette større prosjekter, og jf. utvalgets mandat må saker som krever ekstra ressurser behandles i representantskapet.

For å understøtte diskusjonen har sekretariatet laget en liste av mulige innsatsområder. Listen er basert på innspill fra både politikere og administrasjon gjennom dialogmøter og andre kontaktflater, samt fylkeskommunenes kunnskapsgrunnlag og forslag til regionale planstrategier. Forslagene varierer i detaljeringsgrad.

Medlemmene av utvalget står selvsagt fritt til å fremme forslag som ikke mer med på listen.

Forslag til aktuelle innsatsområder for handlingsplan 2021

- Arbeidet med grønn omstilling og hvordan fylkeskommunen møter Klimakur 2030 (også sett i sammenheng med EUs Green Deal).
- Smart spesialisering (oppfølging av tidligere forprosjekt).
- Oppfølging og utvikling av klynger som opererer på tvers av fylkesgrensene.
- Virkemiddelapparatet og fylkeskommunens handlingsrom, både innenfor dagens rammer og med eventuelle endringer i fylkeskommunens oppgaver.
- Høyere yrkesfaglig utdanning (fagskole) og arbeidet med revidert strategi (som vedtatt på forrige møte).
- Kunnskapsgrunnlag om regionale kompetansebehov.
- Felles datagrunnlag, statistikk og analyse.
- Bioøkonomi og utnyttelse av kunnskaps- og naturressurser på tvers av landsdelen.
- Bærekraftig innkjøp og innkjøpssamarbeid på kompetanseområdet.
- «Gjenreisingskommisjon» for Østlandet – støtte til næringslivet og kamp mot ungdomsledighet og en «tapt generasjon».
- Bedriftsintern opplæring og forvaltning av BIO-midlene, ny oppgave fra 2020.
- Bærekraftig reiseliv, f.eks. en felles strategi for bærekraftige fritidsboligpolitikk.
- Internasjonalisering i videregående opplæring (inkl. yrkesfag og språkbehov).
- Frafall og oppfølging innen fag- og yrkesopplæring med vekt på samarbeid med andre aktører i hele det fireårige løpet, lærlingplasser m.m.

Ungdomsmedvirkning

Ungdomsmedvirkning er prioritert i Østlandssamarbeidet med et eget ungdomsnettverk, ØstsamUng. Arbeidet med nettverket understøttes av et arbeidsutvalg med en ungdomsrepresentant fra hvert fylke og en koordinatorgruppe.

Det vil legges opp til at ungdom involveres i arbeidet og at det blir etablert kontaktflater mellom utvalget og ØstsamUng. Dette kan involvere at ungdommene inviteres til et møte for å presentere saker de mener er viktige, at ungdommene bes om å komme med innspill til aktuelle saker eller at ØstsamUng involveres i det interessepolitiske arbeidet der det er relevant og hensiktsmessig.

Saken er forberedt på bakgrunn av innspill fra administrativ gruppe i møte 20. august og dialog med utvalgsleder.

Vedlegg

Ingen vedlegg

09/20 Deltakelse i budsjettøring

Sekretariatets innstilling

Saken fremmes uten innstilling.

Saksredegjørelse

Deltakelse i høringer på Stortinget har tradisjonelt vært en del av det interessepolitiske arbeidet i Østlandssamarbeidet, inkludert budsjettøring. Fagpolitisk utvalg for samferdsel har f.eks. vært aktive i budsjettøring tidligere.

Ved å snakke med en felles stemme kan fylkeskommunene på Østlandet presentere sine standpunkt med større tyngde overfor Stortinget. En forutsetning for dette er at standpunktene som presenteres er godt forankret i fylkeskommunene. I og med at samarbeidet nå kun foregår mellom fire fylkeskommuner kan dette oppnås relativt effektivt.

Hvis fagpolitisk utvalg ønsker felles deltakelse i budsjettøringene på Stortinget, bør samarbeidet være i «beredskap» før høringene annonseres. I praksis innebærer det at fagpolitisk utvalg gir administrativ gruppe i oppgave å undersøke mulighetene for å fremme felles standpunkt innenfor et begrenset antall saksområder i samarbeid med sekretariatet, og forbereder eventuelle forslag til politisk behandling. Forslagene kan enten behandles skriftlig eller gjennom et kort Teams-møte.

Noen aktuelle områder for felles deltakelse på budsjettøring inkluderer:

- Kompensasjonsordninger for næringslivet tilknyttet corona-pandemien.
- Endringer i fylkeskommunenes oppgaver i forlengelse av områdegjennomgangen av det næringsrettede virkemiddelapparatet.
- Fag- og yrkesopplæring og midler til utvidelse av læreplasskapasiteten.

Saken legges frem etter dialog med utvalgsleder.

Vedlegg

Ingen vedlegg

10/20 Møtekalender

Sekretariatets innstilling

1. Fagpolitisk utvalg beslutter at det skal gjennomføres et møte ... desember 2020.
2. Fagpolitisk utvalg godkjenner forslaget til møteplan for 2021.

Saksredegjørelse

Det foreslås at utvalget har et møte til mot slutten av 2020. Møtet kan bli en anledning til å oppsummere corona-året og se fremover mot 2021. Handlingsplanen er da vedtatt av representantskapet, og det er antakeligvis opprettet ad hoc administrative faggrupper for å følge innspillene fra fagpolitisk utvalg. I tillegg kan det være aktuelt å hente inn eksterne bidragsyttere for å gi utvalget relevant faglig innhold.

Basert på fylkeskommunenes møtekalendre foreslår sekretariatet fredag 4. desember og fredag 11. desember som aktuelle møtedatoer.

Møteplan 2021

Tidligere har fagpolitiske utvalg i Østlandssamarbeidet normalt gjennomført tre møter i året. Bruken av digitale møter har blitt revolusjonert gjennom 2020, hvilket gir større grad av fleksibilitet med hensyn til deltakelse på møter, endringer av tidspunkt og nye møter etter behov.

Det har også vært vanlig å arrangere møter i fagpolitiske utvalg i forkant av møtene i representantskapet for å kunne løfte saker fra utvalgene enkelt videre. Sekretariatet mener dette kan være en god praksis å videreføre.

Derfor foreslår sekretariatet følgende møteplan med tre møter i 2021, med en forståelse om at tidspunkt kan tilpasses og ekstra møter kan arrangeres etter behov:

- Møte 1: Fredag 19. februar
- Møte 2: Fredag 14. mai
- Møte 3: Fredag 8. oktober

Vedlegg

Ingen vedlegg